

Vysněná stavba někdejšího primáře Vladimíra Kozy má po 10 letech bojů termín zahájení díla.

Jitka Šrámková
redaktorka MF DNES

PLZEŇ Do seznamu míst, kde se staví podle návrhů architektky Evy Jiříčné, přibude Plzeň. Po deseti letech od nápadu by se měl letos v červenci začít stavět takzvaný Obláček nad Plzní, dvoupodlažní přístavba na osmipatrové budově Fakultní nemocnice v Plzni na Lochotíně. Na střeše přímo nad hemato-onkologickým oddělením vzniknou nové prostory podle návrhu architektky Evy Jiříčné a Petra Vágnera z renomovaného studia AI DESIGN. Výjimku pro tento projekt už loni schvalovala vláda. Musela se tím zabývat, protože se jedná o jediný projekt svého druhu v Česku. Na střeše státní instituce totiž vznikne stavba, kterou financuje soukromý subjekt - obecně prospěšná společnost Český národní registr dárců dřene (ČNRDD). Podmínkou bylo převedení části státního pozemku do spoluvlastnictví registru.

Jiříčné Obláček nad Plzní se může začít stavět

Ve finále bude komplex sloužit zhruba z 90 procent Fakultní nemocnici v Plzni.

A proč od nápadu do zahájení stavby uplynulo deset let? „Museli jsme čelit názoru, který jsme slyšeli od ministrů i státních úředníků, že je vyloučeno, aby stát vstupoval s

Unikátní stavba má zelenou Nástavba hematologicko-onkologického oddělení FN Plzeň. Zdroj: AI DESIGN

někým do spoluvlastnictví. My jsme ale spoluvlastnictví pozemku pro stavbu potřebovali,“ vypráví Jaroslav Svejkovský, advokát ČNRDD.

„Museli jsme celou tu dobu přesvědčovat stát a zejména ministerstvo financí, že spoluvlastnictví je ku prospěchu obou stran,“ popisuje. Pro-

blémem podle něj bylo, že několikrát těsně před završením projektu se změnila vláda a vše začalo znovu od začátku.

Podle Svejkovského se mohla zvolit jiná cesta - dát peníze od dárců státu. „Ale pak by to nemuselo dopadnout tak, jak chce registr. Stát by například musel vypsát zakázku na projektovou dokumentaci, to znamená, že by Obláček nemusela navrhovat architektka Eva Jiříčná. A kdyby došli peníze, stát by mohl přestat stavět,“ vylíčil Svejkovský.

Někdejší primář hematookologie Vladimír Kozá, který projekt vymyslel, navrhoval jako jednu z variant i to, že peníze dárců dostane nemocnice a ta dá stavbu ČNRDD do nájmu. „To by fungovalo v době, kdy by se obě strany chtěly domlu-

vit, ale na nájem by nebyl žádný nárok. Stát by však mohl říci: děkujeme vám za dárek, my si tam zřídíme jiný nemocniční provoz. To bychom ovšem nesplnili odkaz primáře Kozy,“ popsal Svejkovský. Ten je rád, že se vše podařilo dohodnout.

„Byla to vysloveně sisifovská práce, několikrát jsme byli těsně před koncem a opět to nevyšlo. To se neustále opakovalo. Vždy ten kámen z toho kopce spadnul. Naštěstí to byla snaha s dobrým koncem, důležitý je výsledek,“ popsal ředitel ČNRDD Daniel Pagáč.

Nejpříjemné je podle něj to, že se za dobu čekání cena stavby navýšila. „Naštěstí ale nešlo o dramatické zvýšení,“ dodal. Projekt je nyní ve fázi před vypisáním soutěže na zhotovitele stavby.

„Mohu pomoci věci založené na základech lidskosti“

Jitka Šrámková
redaktorka MF DNES

Na střeše Fakultní nemocnice v Plzni, přímo nad hemato-onkologickým oddělením na Lochotíně, vzniknou jeho nové prostory. Jedná se o návrh architektky Evy Jiříčné a Petra Vágnera z renomovaného studia AI DESIGN. Letos uplyne deset let od chvíle, kdy někdejší primář hematologicko-onkologického oddělení FN Vladimír Kozá zavolal Evu Jiříčnou a zeptal se jí, zda stavbu, kterou pracovně nazval Obláček nad Plzní, navrhne. „Moje první reakce byla: samozřejmě, jdu do toho,“ uvedla architektka pro MF DNES ze svého londýnského bytu přes videokonferenci. Smutné na celém projektu je, že zhruba rok po jejich dohodě 17. června 2012 ve věku nedozřelých 58 let primář Kozá zemřel.

Ještě si pamatujete na tu noc, kdy vás primář Kozá požádal, abyste navrhla stavbu plzeňské hematookologie?

Na to si vzpomínám velmi dobře. Seděla jsem u toho samého stolu, u kterého sedím teď. Telefon zazvonil, on se představil a říkal, že má projekt. Že vystudoval v Basileji transplantování kostní dřene. V Basileji také pracoval můj bratr, který jako genetik vedl ústav výzkumu rakoviny. V moji mysli nastalo jakési spojení toho, co se v Basileji děje a já jsem bez jakéhokoli rozmyšlení kývla. Přitom jsem ani nevěděla, že to má stát na nemocnici v Plzni, vůbec jsem nevěděla ani to, jak nemocnice v Plzni vypadá. Ale přesto moje první reakce byla: samozřejmě, jdu do toho. Když totiž někdo dotáhne tak daleko skvělý projekt, je to ohromná příležitost. Mohu pomoci věci založené na základech lidskosti. Doufám, že to nezkazíme.

Budova Fakultní nemocnice v Plzni na Lochotíně, na které vznikne přístavba hematologicko-onkologického oddělení, je stará asi 50 let. Limitovalo vás to nějak při jejím navrhování, nebo je to naopak výhodou?

Člověk je vždycky něčím limitovaný a architekti jsou zvyklí řešit problémy. Ať je to kvůli tomu, že staví na střeše budovy ze 70. let minulého století, nebo že se jedná o budovu z předminulého století. Je pravda, že přistavovat budovu z této doby není ideální, ale já jsem o tom vůbec nepřemýšlela, protože důležitý je účel a tím je léčení pacientů. Bylo by samozřejmě krásné, kdybychom mohli budovu pod přístavbou trochu pře-

designovat, ale to přenecháme někomu, kdo přijde po nás. My se teď soustředíme na to, abychom vytvořili co nejlepší přístavbu nebo spíše nadstavbu, která bude oslavou toho, co primář Vladimír Kozá zamýšlel.

Je pro architektka větší výzvou stavět kus nemocnice než byty či kanceláře?

Naše architektonická kancelář AI DESIGN navrhovala mosty, kanceláře, byty, obchody, hudební sály. Nemocnici jsme ale nikdy nedělali. O to větší výzva to byla. Architekt totiž musí být schopen odpovědět na jakoukoli otázku a když neví, musí se zeptat odborníků. Jistě ale je, že je za námi deset let přemýšlení o tom, jak Obláček vylepšit.

„**Bez jakéhokoli rozmyšlení jsem kývla. Přitom jsem ani nevěděla, že to má stát na nemocnici v Plzni.**“

Hlavně kvůli zdoluhavému rozhodování státních institucí uplynulo od nápadu do završení dlouhých deset let. Není to smutné, když se na stavbu shromáždily soukromé peníze včetně těch od drobných dárců i velkých sponzorů?

Je to smutné i proto, že jsme museli projekt z velké části upravit. Za deset let se změnila stavební podmínka, regulace, vyvíjejí se stavební materiály i technologie. Proto máme za sebou proces revidování původní myšlenky. Celý tým měl tedy víc času přemýšlet a dnes toho víme víc. Já se na všechno snažím dívat pozitivně. My architekti jsme zvyklí bojovat.

Co bude otevření obláčku nad Plzní znamenat pro pacienty?

Být v nemocnici není pro nikoho ta nejpříjemnější událost, takže pokud jim mohu přinést příjemné prostředí, příjemnou atmosféru, je to pro mě čest. Netýká se to ale jen pacientů, na hematookologii přicházejí i dárci kostní dřene, což jsou ohromní lidé. Věřím, že je můžeme okolním prostředím povzbudit a posunout je do trochu optimističtější nálady. Přispívá k tomu i umístění na střeše budovy, která je v té oblasti nejvyšší, proto je z ní krásný výhled.

Kdy nové oddělení přijme prv-

ni pacienty? Dá se to odhadnout?

Odhad bych mohla udělat v případě, že bychom stavěli na zelené louce. My se ale musíme napojit na celou technologii existující nemocnice, která během stavby bude v provozu. Musíme proto velice dobře sledovat, abychom se výstavbou nenabourali do nějakého léčebného procesu, který musí pokračovat. Proto někdy budeme muset čekat, abychom drasticky neovlivnili chod nemocnice. Vyžaduje to i ohromnou spolupráci s nemocnicí. I proto jsme zvolili jednoduchou a lehkou konstrukci, jejímž základem je ocelový rám. Hlavní totiž bude, abychom hrubou stavbu vybudovali jak nejrychleji to bude možné. Dodělávání je už daleko jednodušší proces. Přesto si nyní netroufnu říci, jestli stavbu dokončíme za rok či za dva a půl roku.

Co je na této stavbě raritní, co jste nikde jinde zatím nepoužila. Mluvila jste o tom, že vývoj materiálů jde rychle dopředu, obsahuje stavba něco, co v návrhu před deseti lety nebylo?

Naše štěstí je, že v době, kdy se nemocnice stavěla, byly všechny stavby předimenzované. Statici tehdy počítali s vyšším koeficientem bezpečnosti než nyní. Schopnost této budovy unést něco na střeše je tedy velice vysoká. Mohli bychom klidně stavět i víc pater, můžeme díky tomu také měnit materiály. Do tendru na zhotovitele stavby dáváme dvě řešení. Chceme totiž zjistit, které je finančně výhodnější. V původním projektu jsme navrhli obklad přístavby velkoplošnými skleněnými panely, ale technologie výroby skla se hodně změnila, a kvůli tomu tento materiál velice zdražil. Sážíme proto i na jiné obkladové materiály - keramiku nebo kovové panely. Ty jsme před deseti lety nemohli použít, protože vývoj nebyl tak daleko, abychom je mohli do konstrukce, která je ponese, vložit. Jakýmsi bonbonkem stavby je schodiště, ale

„**My se soustředíme na to, abychom vytvořili co nejlepší přístavbu nebo spíše nadstavbu, která bude oslavou toho, co primář Vladimír Kozá zamýšlel.**“

záležet jsme si dali hlavně na funkcčnosti.

Před 14 lety měl v Plzni přednášku váš kolega a spoluautor Tančíčeho domu v Praze, architekt Vlado Milunić. Tehdy řekl, že životnost sídliště je omezená a že paneláky by se měly začít v České republice bourat. Primátor města tehdy uvedl, že to není třeba, když mají životnost sto let. Je životnost paneláků problém? Ptám se i proto, že budova nemocnice, na jejíž střeše budete stavět, je také panelák.

Paneláky jsou problém, protože je velice drahé je zbourat. Já bydlím v Londýně, kde se snažíme rozlousknout podobný orísek. Paneláky totiž v určité době vyrostly po celém světě a je třeba odpovědět na otázku, co s nimi, když zbourání je tak drahé. Náš ateliér proto v Ostravě panelovou budovu z roku 1973 předělává. Zbourání by stálo 80 milionů korun. Když se tato částka přidá do přestavby domu, zdá se nám, že se to vyplatí. Podmínkou ale je udělat přestavbu kvalitně. Když někdo řekne, že se bude bourat, musí stavbu nahradit něčím kvalitnějším. Já mám teorii, že zvlášť v dnešní covidové době se budeme muset učit šetřit. Já nerada bourám něco, co se dá upravit. Když jsem chodila do školy, učili nás, že se budovy navrhuji na sto let. Když jsem před 52 lety začala pracovat v Londýně, už to bylo 50 let a nyní se říká 25 let. Na druhou stranu, když jsem přijela do Londýna, postavilo se tam velké množství bytové výstavby, z níž část se nyní renovuje a část se bourá. Je to zkrátka k zamýšlení, protože každá budova má svůj život a jako se zamýšlíme nad životem člověka, musíme se zamýšlet nad životem budovy.

Žijeme v době covidové, přinesla nám něco pozitivního?

Ekonomická situace nás bude nutit k tomu, abychom každou korunu v ruce dvakrát obrátili, než ji utratíme. A to se netýká jen staveb. Ohromné množství energie se dřív spotřebovalo na produkci oděvů, což způsobovalo poškozování ekologického systému. Teď jsme si všichni zvyklí žít v košili, v tričku, které pak pereme, když čistírny jsou v Londýně také zavřené. Možná nám tedy covidová doba trošku vyprázdní skříně a díky tomu třeba budeme žít v lepším prostředí. Nebudeme mít byty přeplněné oděvy, které nenosíme. I na jídlo a na celou životosprávu se asi budeme dívat trochu jinak, když covid útočí na obězň. Možná to tak nedopadne, ale kdyby se to stalo, krize k něčemu byla. V Anglii už epidemie zaplatilo životem přes 120 tisíc lidí, což je opravdu smutné.